

[illegible]

LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Saimaalla elää yli 300 norppaa

Metsähallituksen arvion mukaan viime talvena Saimaalla asui noin 310 norppaa. Arvion mukaan saimaannorppakanta kasvoi noin 20 yksilöä vuoden 2011 aikana.

"Kanta kasvoi nyt kolmatta vuotta peräkkäin. Kasvu auttaa laajennettua verkkoalustuksen rajoitukset ja kolmen viime vuoden riittävät kinokset pesintään", sanoo ylitarastaja **Tero Sipilä** Metsähallituksesta.

Saimaannorppakannassa arvioidaan olevan noin 85 synnytyssykyistä naarasta, jotka tuottivat keväällä noin 60 poikasta eli kuuttia.

Riittävästi lunta

Viime talvena lunta satoi myöhään ja pesäkinokset muodostuivat vasta helmikuusta, kun normaalisti saimaannorppa pesintä alkaa jo joulukuusta.

Lunta oli kuitenkin riittävä-

si synnytyksien kaivaamiseen rantakivien avulla. Kivien käyttö rantakivinäkin jäi kuitenkin pienimääkuisuuteksi. Vain neljä kuuttia löydettiin pesäkuolelloina.

"Paikoitellen pesäkuolellojen pienuus todennäköisesti vaikutti imetykseen, koska heinäkuussa havaittiin kalnnpyydyksiin kuolelloina poikkeuksellisen pienikokoista kuuttia, jotka olivat painoltaan 14 ja 17 kiloa. Normaalisti saimaannorppa kuuttia painaa yli 20 kiloa heinäkuussa."

Saimaannorppan suojelustrategian mukaan norppakanta pyritään kasvattamaan noin 400 norppaksi vuoteen 2023 mennessä.

Tämännäköista kantaa pidetään pienimpänä elinkykyisenä kantana, jolloin luontaisten saattametekijöiden vaikutus ei enää uhkaisu hajanista kantaa.

Sateinen kesä epäsuotuisa perhosille

Kuluva kesä on ollut päiväperhosille selvästi edellisestä hieman heikompi. Etenkin sinisiivet ja muut suuret laajakajaperhoset ovat olleet vähälukuisia.

Suomen ympäristökeskuksen keräämien ennakkotarkvojen perusteella kuvuaa perhoskesää voi pitää tavanomaisena, kunhan suosiollisen perhokesän jälkeen.

Kesän sääolot vaikuttavat perhoshankantoihin, mutta vieläkin enemmän niiden seurantaan. Seuranta on jouduttu tekemään myös pilvisellä säällä, jolloin perhoset liikkuvat vähemmän ja niiden havainnointi on vaikeampaa.

Useimpien päiväperhoslajien on arvioitu vähentyneen kuluneena kesänä.

Erityisesti näyttynen sinisiipilajiaja on havaittu niukasti. Silmiinpistävää on ollut myös valtaajaperhosten, kuten amiraalin, sekä ohdake-, kaali- ja naurisperhosen vähälukuisuus.

Sateiset säät ovat pitäneet perhosten pääosin maassa, mutta poutapäivinä perhosmäärä on ollut kohtalaisia.

Monen lajin lentokausi on joko lykkääntynyt tai jatkunut tavonamaisesta pitempään, joten päiväperhosia on vielä runsaasti lennossa.

Kalastuspäivä nuorille tänään

Elokuun viimeisenä keskiviikkona eli tänään järjestetään valtakunnallinen kalastuspäivä nuorille. Päätaapatuima on Keski-Pohjanmaalla Kokkolassa.

Päivän teema on vapaa-ajan kalastus ja etenkin viehekalastus. Päivän aikana paneudutaan luontaisesti lisääntyvien kalalajien pyyntiin ja saaliin oikeaoppiseen käsitelyyn.

Osallistajat saavat tietoa eri kalastusympirentenietmistä, välineiden valymistamisesta sekä vastuullisesta kalastamisesta. Kalastietopolut kuuluvat ohjelmaan.

Pohjois-Savon päätaapatuima Kuopion Valkeisenlammillle on kahden kalastusalueen maksama bussikytyi varattu 850 koululaiselle.

Lähikuulujen oppilaat tulevat

jalakaisin tai polkupyörillä.
Valkeisenlampiin on istutettu tuhantia kiloa kirjolohta. Koululaisilta saumailta jääneet kalat ovat kaunokkaita ilmaiseksi pyydetävissä.

Valtakunnallinen kalastuspäivän järjestävät eduskunnan kalakerho, maa- ja metsätalousministeriö, Suomen vapaaajankalastajien keskusjärjestö sekä Kalatalouden keskusliitto. Yhteistyökumppaneina ovat kalatalouskehdistö, kalastusvalioryhtykset sekä maahantuojat. Päivää rahoittaa maa- ja metsätalousministeriö kalastuksen hoitokausuvaroina.

Valtakunnallinen kalastuspäivä järjestetään nyt jo seitsemannen kerran.

MT

Ammattikalastajilla messut viikonloppuna

Järjestyksessä toiset valtakunnalliset ammattikalastusmessut järjestetään ensi viikonloppuna Uudessa kaupungissa. Messuilla esitellään alan teknisiä hienouksia sekä kalastuksessa tarvittavia välineitä. Nähtävänä on pyydyskiä, kalustoa, veneitä ja laitteita. Oheisseminaarit levittävät tietoa eri puolilla Suomea tehtyjä kehittämissanhankkeiden tuloksista. Pääpaino on kalas-

kukselle todellista hyötyä tuotta-
vien keksintöjen ja menetelmien
esittelyssä.

Messut järjestetään ammatti-
tiopisto Novidan tiloissa ja
Pakkahuoneen rannassa. Jär-
jestäjinä ovat Vakka-Suomen
kalastuspuisto, Ravakka, Uu-
denkaupungin kaupungin ja No-
vida. Näytteilleasettajia on 31.

Messut ovat auki lauantaina
ja sunnuntaina kello 10–16.

MT

Pirkanmaalla pyydysten merkinnässä puutteita

Kalan ja ravun pyydysten merkinnässä on puutteita Pirkankaalla, maakunnan kalatalouskeskus tiedottaa.

Pirkankaalla kesän mittaan tehdyssä kalustuskänsävalvon-
massa on havaittu, ettei pyydys-
käs ole vielä merkitty uuden ka-
lustuslain edellyttämällä tavalla.

Huhtikuun alussa voimaan
tulleen kalustuslain muutos
määrää, että kiinteät pyydysket-
set on merkittävä niin, että ne ovat
selvästi muiden vesistöissä liikk-
uvien havaittavissa. Vesiliikun-
nen käyttämillä alueilla pyydys-
ket on merkittävä vähintään 1,2
metriä vedenpinnan yläpuolelle
ulottuvalla salkoon kiinnityllä
20 senttiä korkealla ja leveällä
ripulla.

Jos pyydyys ulottuu alle 15 metriin vedenpinnasta, salossa tulee olla kaksi lippua. Salossa pitää olla lisäksi vähintään kaksi sentin heijastin.

Koho riittä merkiksi vesi alueilta, joilla pyydyys ei haittaa vesiliikennettä. Kohon tulee ulottua vähintään 15 senttiä pinnan yläpuolelle. Se ei saa olla läpinäkyvä.

Pyydyksiin on merkittävät kalastajan nimi ja yhteystiedot. Lisäksi on käytettävä kalastus-oikeuden osoittavaa pyydyksen merkkiä, jos sellainen alueella vaaditaan.

Kalastusensvalvoijien mukaan paljon puutteita on ollut rapumetojen merkinnässä.

REIJO VESTERINEN

MARITA WAFNERBERG

Olyntorjuntaharjoituksessa meripelastukseen erikoistunut valmiusjoukko levittää ilmatäytteistä puomia onnettomuustankkeria (oik.) esittävän aluksen ympärille.

Öljyntorjunta sujuu yhteistyöllä

Ennätysasuuri katastrofiharjoitus Balex Delta testasi öljyntorjunnan valmiuksia Suomenlahdella. Jos tositilanne yllättää, kukin auttaja tietää paikkansa.

Rahtilaiva törmää öljytank-
keriin Suomenlahdella. Tank-
kerista vuotaa 15 000 tonnia
raakaöljyä mereen. Seitsemän
kilometriä pitkää ja 1,5 kilomet-
riä leveä öljylautta laajenee ja
hajooa, mikäli pumpeja ei saada
riittävän ajoissa lautan ympär-
ille.

Kyseessä on todellisen kal-
tainen katastrofialueen öljy-
nettomuusharjoitus Helsingin
edustalla.

Suomalaisviranomaiset ja
vapaehtoisjoukot testasivat öljy-
torjuntajärjestämissä ja -kalus-
tusten yhteistoimintaa Suomen
ympäristökeskuksen johdolla
tiistaina. Keskeiviikonna harjoit-
ukseen liittyä kansainvälinen
joukko suoraan öljytorjunta-
aluksia.

Merellä ja rannikolla harjoit-
eltiin öljyn paikannusta, pui-
mistusta, suojasta ja kuljetusta
sekä rannan kylväystä ja öljy-
tyneiden eläinten puhdistusta.

**Öljykatastrofi Suomen-
lahdella mahdollinen**

Suomenlahti on yksi maailman
haavoittuvimmista ja ruuhkai-
simmista merialueista. Torjun-
tatyön johtaja **Kalervo Jolma**
Suomen ympäristökeskuksesta
pitää suuren luokan öljy-
nettomuutta Suomenlahdella
mahdollisena.

”Öljyä kuljetetaan lähes 200
miljoonaa tonnia vuodessa, jo-
ten riski on olemassa.”

Balex Delta on Itämeren suo-
jeluopimuksen mukainen har-
joitus, joka järjestetään kerran
vuodessa. Suomessa harjoitus
on järjestetty viimeksi yhdek-
sän vuotta sitten.

Tänä vuonna harjoitus on
suurempi kuin koskaan aiem-
min. Mukana on yli 20 öljytor-
junta-alusta, yli 50 muuta laivaa
tai venettä sekä kaikkiaan yli
500 henkilöä Suomesta, muista
Itämeren maista ja Euroopan
unionin alueelta.

**”Valmius hyvä,
muttei riittävä”**

15 000 tonnin öljyveto on Jol-
man mukaan torjuntakapasite-
ettiin äärimajoilla. ”Valmius on
hyvä, muttei riittävä.”

Öljytorjunnassa ensimmäi-
nen vuorokausi on kriittinen.
”Öljy keräys vedestä on sa-
toja kertoja edullisempaa kuin

MARI LEHMÖNEN/KORKEASAARI

WWF:n vapaaehtoiset pesivät öljyn tahrимаа valkoposkikanheа hammasharjalla Korkeasaaren eläintarhassa.

rannoilta”, Jolma sanoo.

Jos öljy aluttu rannoille puhdistus kestää kuukausia ja torjunnan ja vahinkojen kustannukset kohoavat miljardeihin euroihin. Luonnon elpyminen voi kestää vuosikymmeniä.

Ensiapua ensiksi uhanalaisille linnuille

Öljy poistaa linnun höyhenpuvusta luontaisen rasvan, jolloin lintu vetty ja voi paleltaa kuoliaksi. Linnut myös sikuvat höyheniään, jolloin öljy kulkeutuu elimistöön ja tuhoaa suolistoa.

Korkeasaaren eläintarhan villieläinsäalaaan perustettiin tiistain ajaksi öljyntyöneiden lintujen ensivasteesikkö, jossa sa linnut puhdistetaan öljystä ja lääkittäin, jotta öljy poistuu elimistöstä.

Ympäristöjärjestö WWF:n vapaaehtoiset harjoittelivat eläintarhan henkilökunnan ja Helsingin pelastuslaitoksen ohjeistuksessa lintujen psua.

"Harjoituksessa käytetään kumiankkoja ja kuoletteita lintu ja", Korkeasaaren johtaja **Jukka Salo** kertoo.

Itämeri on yksi tärkeimmistä muuttolintureiteistä. "Kevät muuttolo aikaan tuho olisi todella massiivinen", Salo pohtii.

Uhanalaiset lintulajit ovat etusijalla, kun ensiävän tarpeessa olevia lintuja tuodaan hoitoon. Esimerkkinä Salo mainitsee harvinaisen alliahaahan, joita on Itämerellä enää noin 300 yksilöä.

"Alliahaaka on sosiaalinen lintu ja viihtyy laumassa. Jo huonosti käy, koko populaatio menetetään öljyennestömuut den takia."

SUVI NIEMI

Suomen ympäristö
keskuksen yli-insinööri
Kalervo Jolma johtaa
harjoituksessa torjuntatöitä

Vieraslajit eivät uhkaa maaseutu ympäristöjä

Tuoreen väitöstutkimuksen mukaan haitallisimmat vieras kasvit ovat edelleen harvinaisissa maatalousmaisemassa.

Vieraskasvilajit eivät uhka vakavasti alkuperäisten kasvilajien monimuotoisuutta puulilunnonntilaisissa maatalousympäristöissä. Tällaisia ovat esimerkiksi pientareet ja niityt.

Haitallisimmat vieraskasvit

lajit, kuten jättiputki, ovat yhä harvinaisia maatalousmaise-
massa, ilmenee **Miia Jaunin**
väitöstutkimuksesta.

Hänen mukaansa ei toistai-
seksi ole turvatta ottaa maat-
aloukseen erityisesti
huomioon Suomen kansallises-
sa vieraslajistrategiassa.

Maatalous on luonut vieras-
kasvilajeille suotuisia elinym-

Tutkimuksessa selvisi, että vieraskasvilajeja esiintyi enemmän voimakkaasti häirityissä ja hoidetuissa elinympäristöissä kuten pellon- ja tienpienareilla, kuin satunnaisesti häirityissä ja hoidetuissa ympäristöissä kuten niityillä.

Häiriö on yleisesti ottaen prosessi, joka vähentää kasvien määrää ja lisää paljasta maata Jauni selittää.

Maantieteellisesti vieraskasvien runsaus ja lajien määrä vähenivät itää ja pohjoista kohtaan mentäessä. Syynä tähän on ero lämpötiloissa ja kasvukauden pituudessa.

Vieraskasvilajien menesty-

Tulevaisuudessa riski vieraskasvilajien vakiintumiselle ja leviämismiselle voi kasvaa. Siksi tarvitaan säännöllistä seuranta, jotta uudet lajit ja muutokset jo vakiintuneiden lajien le-

vinneisydessä ja runsaudessa havaittaisiin ajossa.

MAIJA ALA-SIURUA
Miia Jauni väittelee 31.8. kello 12
Helsingin yliopiston maatalous-
metsätieteellisessä tiedekunnassa
aiheesta Plant invasions in boreal
agricultural habitats - the effects of
environmental conditions
species traits and the impact on
native diversity

MTK:n jäsenten koirat hirvikisaan Muhokselle

REIJO VESTERINEN

MTK-haukkuihin saavat osallistua tuottajajärjestön jäsenten kaikenrotuiset hirtvikoirat. Kuvassa karjalan karhukoira.

alkaunpanija torniolaineen **Martti Juntti** muistele. Hän on koirineen kiertänyt jokaisessa kilpailussa. Kaukaisissa oli Kouvolassa.

Tähän asti kaikki ilmoittautuneet ovat mahtuneet mukaan karsintaa ei ole tarvinnut tehdä.

Kilpaan saavat osallistua kaikki hiiroihaukkujen hyväksytyt koirarodut. Omistajalla on oltava MTK:n jäsen, mutta hänen ei tarvitse olla aktiivihiijelijä.

Juntti on metsästännyt hirvi vuodesta 1974 Tornion lähiomaistoissa. Nyt on menossa kolmas selvä ja syvä kannan aallonpohja.

Juntti on käynyt hirvikoirien

sa kanssa parhaimksi tietämällään hirveimillä puolenkymmentä kertaa. Yhtään tuoretta jälkeäkään hirvistä ei ole löytynyt.

Tornion riistanhoitoyhdistyksessä annottiin tänä vuonna 160 hirvilupaa. Viime vuonnalupia oli 290. Juntin mielestä nyt olisi pitänyt antaa vieläkin vähemmän. Tervossa oli viime vuonna 860 lupaa, tänä vuonna 116.

Hän ei aio tänä syksynä asettaa suojuksesta ottaa. "En halua olla sen viimeisen hirven ampuja".

Juntin mielestä Torniojoen länsipuolella ei Ruotsissa osata harrakivannon hoitoa paremmin kuin Suomessa.

REIJO VESTERINEN